

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce vystihuje první věta poděkování: Hana se zdravou dávkou sebereflexe konstatuje, že práce je „z velké části výsledkem mé vytrvalosti a úsilí, a to proto, že téma je mi velice blízké“ (s.3). Hana se vskutku tímto tématem zaujala, což významně usnadňovalo její úlohu. Stejně příznivý vliv mělo i úsilí, které do práce investovala. Pro rámec bakalářské práce měla podstatný význam naše diskuse o jejím zaměření a struktuře. Otázka zněla, jak zaměřit práci tak, aby mohla autorka dojít k naplnění svého zaujetí? V úrovni bakalářských prací je tím nejspolehlivějším strukturním elementem empirické ověřování, kde badatel nachází názorné, hmatatelné a působivé argumenty v prospěch svých záměrů. S ohledem na dynamiku a inovační potenciál daného tématu je však dosažení přesvědčivého výsledku empirického zkoumání málo přesvědčivé. Navíc k tématu významu formálních (neosobních) a neformálních (osobních) vztahů probíhá zajímavá diskuse, které směřuje jak ke kořenům tohoto pojmového rozlišení, tak čerpá z široce probíhajících výzkumu a studií, sledujících sociální a kulturní důsledky současné informační a komunikační techniky. K tomuto změření se autorka ve své práci přiklonila: práce sleduje především teoretickou orientaci a k hledání odpovědí na položené otázky (s.5) využívá jak argumenty teoretické diskuse, tak druhotné empirické prameny k danému tématu.

Struktura práce:

Kontext vzniku tematické orientace práce byl již uveden výše. Prosadil se také do struktury bakalářské práce. Po úvodu autorka formuluje otázky, které jí mají napomoci úspěšně projít množstvím teoretických přístupů, koncepcí a výzkumů, které se zvoleného tématu týkají. Zde se spokojila s formulací otázek, které jsou blíže praktické zkušenosti a znepokojivému tlaku mediální techniky na ustavené sociální formy. Na takto vymezený záměr pak navazuje kapitola o pojetích komunity, o jejich vývoji od klasických přístupů a současnému „průniku“ tohoto tématu s ohledem na sociální a kulturní důsledky mediální techniky. Další kapitola přibližuje evoluci prostředků komunikační a informační techniky a její projevy v tzv. nových médiích. Další polovina práce je věnována koncepcím virtuální komunikace a komunit, popisu jejich typů a pokusům o určení faktorů, které je ovlivňují. Zde je také předložen návrh jejich systematizace podle tradičních a virtuálních komunit. V závěru se Hana vrací ke svým otázkám a s ohledem na reflexi početných přístupů k tomuto tématu formuluje své stanovisko.

Dosažené poznatky a hodnocení práce:

V bakalářské práci se Haně podařilo celkem dobře shrnout teoretickou diskusi k napětí mezi tradiční komunitou a moderní společností. Podala dobrý přehled o vývoji koncepčních představ o formách socializace a sociálního uspořádání v tradičních a moderních společnostech: spolu s přístupy, které se koncentrují na vyhodnocování pozitivních a negativních znaků obou forem socializace (které předpokládají určitou rovnováhu mezi soukromím a veřejností, intimitou a otevřeností, emocionálními a úsudkovými dispozicemi člověka), zachycuje důmyslnější přístupy, které poukazují na transformaci forem socializace a sociálního řádu (Giddensův přístup o změny vztazích mezi místem a časem sociálního určení). Srovnání mezi tradičními a virtuálními formami socializace navazuje spíše na prvně jmenovaný přístup – shrnuje „plusy a mínusy“ obou forem (spíše podle implicitního teoretického hlediska, které si musí čtenář odvodit z předcházejícího textu). V závěru pak formuluje své stanovisko, které se přiklání ke Giddensově stanovisku (jed o „velkou“

transformaci společnosti) a Castellsově interpretaci (technika je sociálně tvarována), což implikuje spíše možnosti humanizace techniky než instrumentalizace lidského životního světa. Tento závěr je mně sympatický, ale vyžadoval by rozvinutější zdůvodnění, např. Durkheimovy teze o významu světské a sakrální sféry pro vytváření sociálního řádu, kterou v závěru autorka naznačuje, avšak nevyužívá k popisu současných forem vztahu reálného a virtuálního světa (mizí tato diference nebo se také transformuje?). V závěru dále autorka selektivně využívá typovou charakteristiku procesu medializace (extenze, substituce, aglomerace a akomodace); doporučuji Haně, aby v diskusi více ozřejmila tento přístup (autora, návaznost na její přístup, čili důvod selekce jen vybraných typů).

Po formální stránce jsem neshledal v práci nedostatky. Práce je napsána v dobrém literárním stylu, je přehledná a čtivá i dostatečně zajištěna využívanou literaturou.

Návrh kreditního hodnocení: práci hodnotím jako úspěšnou v rozsahu 38-40 kreditů.

Müller Karel V Černošicích, 9. 8. 2007